

Előfiz. díj helyben:
 Egész évre . . . 8 frt.
 Félévre . . . 4 »
 Negyedévre . . . 2 »
 Vidékre 1 frttal több.
 Hirdetési díj:
 Egész oldal . . . 20 frt.
 Fél oldal . . . 10 »
 Negyed oldal . . . 5 »
 Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:
 VII-ik kör, Virág-
 utca, 337-ik szám.
 Ugy a kéziratok,
 mint a hirdetések
 ott vétetnek fel.
 «Nyiltér» sora 15 k.
 Kisebb hirdetéseknel
 minden szó után 5 kr.
 és a kincstári illeték
 számítatik.

Egyes szám ára 10 kr. — Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

Tizenhárom.

Ma negyvenkét esztendeje, amikor Aradon égbe röpült 13 lélek kegyelmet esdeni az Ur számolya előtt nemzete részére. A magyar nemzet sok elveszett fia után maga is haldokolt, de az elvérzettek imája, könyörgése után felszállt a nemzet elfojtott sóhaja is az egek urához s a könyörtület nem is késett soká.

Egy emberöltő sem kellett hozzá, hogy a lebilincselte oroszánról szétöredezve hulljon le a rabláncz s hogy az erejét visszanyerő nemzet megmutassa a világnak:

„Magfogyva bár, de törve nem,
 Él nemzet e hazán!...“

Gyászolunk.

Magyarország minden magyar érzelmű városában felhangzik mai napon az Ur oltára előtt a gyászos megemlékezés az aradi 13 vértanu emlékeztérére, de ma, amikor bánatunk és örömiünknek nyíltan adhatunk kifejezést, bánatos emlékeink között is azt látjuk, hogy az a nagy vérfürdő, mely 42 évvel ezelőtt milliók lelkét és reményét tépte meg, lemosott sok gyűlöletet hazánk lakói között, mert hiszen azok is keserű csalódással ábrándultak ki csak hamarosan, akik a mi romjaink és sirjaink fölött a maguk részére egy új hazát hittek megteremtteni.

Boruljanak le Isten akarata előtt, mondjunk egy imát a vérengzésekben gazdag mártírjaiért és törekedjünk teljes erőnkkel odahatni, hogy testet öltsenek azok az eszmék, melyekért hazánk legjobbjai életüket dobták a bitó előtt vak hősrjaik kiméletlen körmei közé!

Az ut ma szabad, koronás királyunk a nemzetért él, a nemzet szereti királyát s a kölcsönös szeretet között ott virrasztanak az áldozatok szellemei is, istápolva a kibékülést s Isten segítségét kérve le a kölcsönös bizalom megerősödésére és virágzására!

Reményi Ede bucsulevelet intézett lapunk szerkesztőjéhez, melyben tudatja, hogy Magyarországból elutazott egyelőre Párisba, honnan Londonba rándul át. A nagy művész Londonból Amerikába utazik, hogy szerződési kötelezettségének eleget tegyen s azután valószínűleg megnyugszik babérain.

Olvasóinkhoz.

A „Szabadság“ 1891. negyedik évfolyamára új előfizetést nyit. A lap multja elég biztosíték arra, hogy a helyi dolgokat kellő megvilágításban adja, hogy a közügyeknek önzetlen és buzgó támogatója, megrójjá kiméletlenül a visszaéléseket, de viszont nem marad adós az elismeréssel sem; ha alkalmat nyújtanak arra.

Külön kedvezményül vasárnaponként egészen önálló szépirodalmi képes mellékletet, a „Vasárnap“-ot adjuk

ingyen,

holott ez a melléklet maga is irodalmi belbecsű heti lap, mely évenként legalább is négy forintot megér s év végével külön beköthető.

A jelen évfolyamban Boross Vilmos ismert jónévű regényírónktól kezdünk meg egy új regényt „Bolygó tűz“ címmel, mely eddig sehol meg nem jelent s az egyenesen a „Szabadság“ részére iratott szerző által.

Az új regény telette érdekes.

Mint eddig úgy ezentul is mindent elfognak követni, hogy haladjunk, izmosodjunk a munkában és minél többet s jobbat adhassunk előfizetőinknek. Viszont az a kérelmünk, támogassa Szabadka közönsége régi ismert lapját, rendeljék meg lapukat minél többen, mert minél nagyobb egy hírlap támogatása, annál telvirágzóbb annak az élete is.

Előfizetési feltételeink a lap homlokzatán olvashatók.

Szabadkán, 1891. október hó 1.

A „Szabadság“ szerkesztősége.

Az előfizetési nyugtát szétküldését tegnap megkezdtük, kérjük azok lehetőleg azonnali beváltását, mert nemesak terhes, de költséges is a házalás. Miután sokan hátralékban vannak, sőt többen találkoznak, a kért egész évre sem írték, de a lap küldését mégis megkivánják, megkérjük az illetőket, vagy mondjanak fel, vagy írtessenek, mert csak nem kívánhatják, hogy a drága nyomdaköltséget mi írtessük, s ők ingyen olvassanak.

Hatósági dudva tenyésztése.

Mamuzsits Lázár polgármester talán négy-öt évvel ezelőtt a városi közgyűlésen interpellálva lett, hogy van-e tudomása arról, miszerint a torony alatt a legnagyobb mérvű zugirászat üzetik a városi tisztviselők egy része által.

A polgármester igen tisztességes módon kijelentette, hogy ezt nem tudja, de utána nézend, s az okirat, folyamodvány és egyéb ilyen szerkesztését szigoruan beültja tisztikarának, s a hol rájön a zugirászat üzésére, kiméletlenül fegyelmi eljárást indít és büntet.

A válasz más nem is lehetett, s így az interpelláció ügye csendesen átsurrant a napi renden.

A polgármester azonban nem tett semmit, vagy elfeledte ígérését, vagy lekönnyörögték tisztviselői, elég az, hogy a zugirászat fényesebb eredményvel folyt tovább, mint addig, sőt — a mint az alábbiakból következtethető, — ma már a polgármester maga ápolja a dudvát, s az ő felügyelete alatt folyik a városi zugirászat.

Az ügyvédi kamara ügyészenek is felhívjuk figyelmét a toronyalatti üzemekre, a polgármestert pedig egyszerűen figyelmeztetjük a városi közgyűlésen tett ígérétére, s felkérjük tartsa meg szavát, mert egy városi polgármesternek erre nagyon, Szabadka polgármesterének pedig [kétszeres figyelemmel] kell ügyelnie, ha állását becsülni akarja.

Az eset, mely miatt e kellelten ügyet újból felvetettük, két nyilatkozat alakjában fekszik előttünk.

Közöljük.

Nyilatkozat.

Melynek erejével alulírott ezennel tanusítom, hogy Dulics Jakab és neje f. évi szeptember hó 30-án azzal jöttek főnököm: Dr. Reiser Lajos ügyvéd ur irodájába, hogy ez fiuk részére nősülési engedély elnyerésévégett szükséges kérvényeket adja be. — Kijelentették nevezett felek azt is, hogy a helybeli polgármester ajánlata folytán jöttek ide és hogy a polgármester ur lesz a hatósági bizonyítvány kiállításához szükséges tanuk egyike.

Midőn ennek folytán főnököm megbízásából az ezen ügyben szükséges hatósági bizonyítvány kiállítására iránti kérvényt a városi tanács iktató hivatalánál f. évi október hó 2-án benyújtottam, ugyanekkor Dulics Jakab és neje kérték a polgármester urhoz mentem, kérvén őt, hogy tanuságtétel végett a tanácsnoknál jelenjék meg. — Erre a polgármester ur azt felelte, hogy ő egy tisztviselőjét gondolta és nem minket, ét hogy ő majd holnap elintézi a dolgot.

Ezenek megtörténte után alig egy óra múlva megjelent dr. Reisner Lajos ur irodájában Dulics Jakabné Orcsics Sztipán városi pandur még egy másik pandur kíséretében, aki állítólag a polgármester huszára és viszázkövetelték főnökömtől a neki átadott okiratokat azqu kijelentéssel, hogy tévedésből lett az főnökömnök átadva, mert a feleket a polgármester az (ideiglenes) nősüléi engedély kieszközölése végett nem hozzá, hanem egy megnevezett városi hivatalnokhoz utasította. Szabadkán, 1891. október 2-án.

Dr. Neuhaus Armin.

Nyilatkozat.

Melynek erejénél fogva igazoljuk, hogy 1891. évi október hó 2-án dr. Reisner Lajos ügyvéd ur irodájában Dulics Jakabné kíséretében megjelentek Orcsics Sztipán városi hajdu és Mamuzsics Lázár a polgármester huszára és kijelentették, miszerint Mamuzsics Lázár polgármester megbízásából jöttek, hogy visszakérjék a Dulics Jakabné fiának házasságához beszerzendő engedélyre irányuló kérvény mellékleteit, mert midőn ők ezen éperintett kérvény szerkesztésével dr. Reisner Lajos urat megbízták, az tévedésből történt, mert őket Mamuzsics polgármester a fenti kérvény megszerkesztése céljából nem dr. Reisner ügyvéd urhoz, hanem egy befentes városi irnokhoz küldötte.

Szabadkán, 1891. október hó 2-án.

Dr. Braun Károly.
Néber Fülöp.

A zóna-idő.

Közölve volt lapunkba a Szabadkát illető vasuti új menetrend, valamint ismertettük a zónaidőt is. Miután több helyről felhivatott a szerkesztőség a zónaidő részletezésére, az egész változás keletkezését és magyarázatát a következőkben adjuk. A hivatalos lap Baross Gábor kereskedelemügyi miniszternek következő rendelkezését adta ki:

„Folyó évi október hó 1-től kezdve a hazai összes vasutak forgalmában érvényesülő egységes (zóna) időszámítást a posta- és táviróhivataloknál is életbe léptettem és elrendeltem, hogy ezen naptól kezdve az összes hivataloknál a napi működés ezen egységes időnek megfelelően szabályoztassék, a küldemények felvételére megszabott záridők, valamint a posták indítása és érkezése ugy a vasut mentén, mint attól távol fekvő hivataloknál e szerint állapítottassanak meg közuti postajáratok közlekedési ideje a járatjelzőkön, óraleveleken stb., a táviratok feladási, érkezési ideje, szóval minden szolgáltatást és kezelést illető időnek jelzése a zóna-idő szerint történjék. Ezen vasuti zóna-idő, viszonyitva a helyi időhöz, Budapesten 16 perccel késik.

A magyar korona területén fekvő fontosabb helyeken a zóna és a helyi idő közti különbségről a következő táblázat nyújt képet:

Midőn e zónaidőszámítás szerint déli 12 óra van, akkor:

Fiumében	a helyi idő 11 óra 58 perc
Zágrábban	" " " 12 " 4 "
Sopronban	a helyi idő 12 óra 6 perc
N.-Kanissán	" " " 12 " 8 "
Pozsonyban	" " " 12 " 8 "
Pécsett	" " " 12 " 13 "
Ruttkán	" " " 12 " 15 "
Szegeden	" " " 12 " 20 "
Zimonyban	" " " 12 " 21 "
Temesvártt	" " " 12 " 24 "
Kassán	" " " 12 " 24 "
Aradon	" " " 12 " 24 "

Debreczenben	a helyi idő 12 óra 26 perc
M.-Laborcson	" " " 12 " 27 "
N.-Váradon	" " " 12 " 27 "
Ó-Orsován	" " " 12 " 29 "
Munkács	" " " 12 " 31 "
Kolozsvártt	" " " 12 " 35 "
M.-Szigeten	" " " 12 " 34 "
N.-Szebenben	" " " 12 " 36 "

Midőn pedig:

Fiumében 12 ó. akkor a z.-idő sz. 12 óra 2 p.	
Zágráb	" " " 11 " 56 "
Sopron	" " " 11 " 54 "
N.-Kanizsa	" " " 11 " 52 "
Pozsony	" " " 11 " 58 "
Pécs	" " " 11 " 47 "
Ruttka	" " " 11 " 45 "
Szeged	" " " 11 " 40 "
Zimony	" " " 11 " 39 "
Temesvár	" " " 11 " 36 "
Kassa	" " " 11 " 36 "
Arad	" " " 11 " 36 "
Debreczen	" " " 11 " 34 "
M.-Laborc 12 ó. akkor a z.-idő sz. 11 ó. 33 p.	
N.-Várad	" " " 11 " 33 "
Orsova	" " " 11 " 31 "
Munkács	" " " 11 " 29 "
Kolozsvár	" " " 11 " 26 "
M.-Sziget	" " " 11 " 25 "
N.-Szeben	" " " 11 " 24 "
Brassó	" " " 11 " 18 "

A kir. posta- és táviróhivatalok tehát jövőben ezen vasuti zónaidőszámításhoz fognak alkalmazkodni és pedig addig, a míg a vasuti zónaidő az általános polgári időre át nem megy azon posta- és táviróhivatalok, melyek a táblázatban megnevezett helyek idejéhez, melyhez földrajzi fekvésüket tekintve, legközelebb vannak. Így pl. a szoboszlói posta- és táviróhivatal a debreczeni, a károlyvárosi posta- és táviróhivatal zágrábi időhöz számítsa idejét.

Ez a zónai idő kivételképen nem a Baross találmanya. Nemzetközi konferencia állapította meg, végét vetni annak a tömérédek sok alkalmatlanságnak, melyet a helyi idők elérése okozott. Eddig ha az ember Budapestről Olaszországon át Párisba ment, zsebóráját a következőképen kellett igazítani, hogy a menetrenddel boldoguljon: Csáktornyanál 18 perccel hátra, mert az osztrák vasuti vonalakon a prágai idő érvényes és mikor Budapesten dél van, Prágában még csak 11 óra 42 percet mutat az óra. Udinében ismét 8 perccel hátra, mert az olasz vasutak a római kapitolum órája szerint járnak s mikor Prágában délet harangoznak, Rómában 11 óra 50 perc van. A moncenisi alagutból kiérve, a zsebórát ismét 41 perccel kellett hátraigazítani, mert Modaneban már a párisi óra uralkodik s mikor Párisban dél van, Rómában még csak négy perccel mult el egynegyed tizenkettő. Így kellett lassankint kiegyenlíteni azt az 1 óra 7 perc időkülönbséget, mely Budapest és Páris között van. S mikor visszafelé jött az ember, ugyanezt a processzust csinálta végig, csak hogy megfordítva.

Mindmostanig huszonegyféle vasuti idő volt Európában: Greenwich, Páris, Brüsszel, Amsterdam, Stockholm, Karlsruhe, Stuttgart, München, Lidwigshafen (Rajna-Pfalz), Bern, Prága, Budapest, Pétervár, Moszkva, Varsó, Bukarest, Róma, Konstantinápoly, Szaloniki és Moszár helyi idője szerint. Ezantul csak négy zóna-idő lesz, melyek mind egy-egy órával különböznek egymástól.

Az egész rendszer alapja pedig a greenwichi idő. Manapság már csaknem az egész művelt világ elfogadta, hogy a kiinduló pon-

tul szolgáló déllő a greenwichi csillagvizsgáló-torony passage-instrumentumának kifesztett pókfonalán megyen végig. E műszer mellett áll az óra, melyhez a teugereszek a maguk kronométerét igazítják, hogy az óceánokon hajózva, ki tudják számítani, hogy mely hosszúsági pontján vannak a földgömbnek. Mert a hosszúsági helymeghatározás fő eszköze az időkülönbség. A föld huszonegy óra alatt egyszer fordul meg maga körül és 360 déllő metszi végig. Két-két déllő között az időkülönbség 4 perc. Tizenöt déllőfok e szerint már egy órakülönbség. Vagyis mikor Greenwichben dél van, Cataniaiban, mely a 15-ik keleti meridiánus alatt fekszik, egy az óra, Kronstadtnban, mely a 30-ik fok alá esik, kettő; a Greenwich-től tizenöt fokkal nyugatra levő Izland szigetén pedig még csak tizenegyre jár.

Magyarországra, Ausztriára, Németországra, Szerbiára, Törökország nyugati részére nézve a greenwichi keleti déllő 15-ik fokának ideje lesz érvényes a mai naptól fogva. A brassói magyar ember tehát ugyan a szerint az óra szerint fog vasutra szállani, mint a karlsruhei német. A magyar azonban majd 42 perccel hátraigazítja az óráját, nehogy közel három fertály órával az indulás előtt érkezék a pályaházba; a német pedig kénytelen lesz kerek fél órával előbbre tolni a mutatót, ha nem akar lekésni, mert a két város között körülbelül ötnegyed-óra az időkülönbség. Európában kevés olyan szerencsés hely van, mely épp a greenwichi 15-ik déllő alá esik, tehát igazi ideje egy a zónaidővel. Ezek az irigyléseméltó pontok, a hol nem lesz semmi félreértés, semmi zavar: Langő norvég sziget, Stettin városa, Münchengrätz cseh városka, Gmünd osztrák falu, Pago dalmát sziget, Celenza olaszországi helység és Szicilia szigetén Catania. Másutt mindenütt igazgatni kell az órát. Nálunk Magyarországon 44 perccen belül fognak történni ezek a regulázások, mert annyi az időkülönbség legnyugatibb s legkeletibb városunk: Fiume és Brassó között. És pedig Fiumét kivéve mindig hátrafelé, mivel hazánk a zóna-meridianustól keletre esik. Ebből meg van az a kétségtelen hasznunk, hogy ha a helyi óra szerint is intézzük indulásunkat, sohasem késheünk le a vonatról.

A ki Budapestről Konstantinápolyba utazik, Bulgária határán kénytelen lesz egy egész órával előre igazítani zónaidőt mutató zsebóráját, mert itt már a 30-ik déllő ideje érvényes. Ha pedig Párisba megy az első francia állomáson majd azt veszi észre, hogy órája épp egy teljes órát késik; mert ott viszont maga a greenwichi idő szerint fognak számítani, ha t. i. a franciák is elfogadják e rendszert, mely kétségtelenül igen egyszerűvé teszi a vasutak, telegráfok, posták mostanig annyiféle időszámítását. Szóval mindig egy-egy egész órával kell előre vagy hátra igazítani a zsebórát, ha Európát nyugatról kelet felé, vagy keletről nyugatra utazunk végig.

Irodalom, művészet.

«Kessuth Lajos» című Boross Vilmos a «Szabadság» külmunkatársa legújabb regényének első füzeté megjelent. Szerzőnek a «Mátyás király» című szép sikert aratott regényével már az volt célja, hogy a népirodalom terén felburjánzott rém-regények és szörny-fordítmányoknak frontot csináljon. Hogy ez sikerült, igazolja «Mátyás király» második kiadása. (Az első kiadás: 16 ezer példány, három hó alatt elfogyott.) Lelkességgel és ambícióval kezdett tehát

...másoknak második néprajzi megírásához. Hónapokig küldött gyűjtőket az adatokat, sőt nem kímélte a költséget, kiutazott Turinba, a nagy hontalanhoz és ő vele is értekezett a tárgyban. «Ifjúkori kedvenc eszmém volt mindig Kossuth Lajos életének dramatizálása, — így írja nekünk a szerző, — de még közönyös korunkban szüksége van a népek hazafias műveire, lelkesítésre, buzdításra. Így jött létre «Kossuth Lajos» történelmi regényem, s most hogy művem az ország ítélőszéke elé becsátom, teljes lelki megnyugvással elmondhatom, hogy a népek nemcsak hazafias, de hasznos és tanulságos munkát adok a kezébe.» Az irodalmi éhhalál az azonban már itt is felütötte fejét. Székely Aladár budapesti colporteur Boross művéhez külsőjéhez feltűnően hasonló regényt adott ki a Boross által írt regény megjelenése után már a második nap, mely egyenesen az olvasó közönség félrevezetésére irányul és a mely regénynek tartalma — rettenetes. Mivel ama versenyző és kényerét féltő uri ember «Kossuth Lajos kéme» címet adott a regényének, (ugy azonban, hogy a «kéme» szót keresni kell a borítékon). — Figyelmeztetjük olvasóinkat a csunya versenyre, s kérjük, hogy a Boross Vilmos tollából eredő „Kossuth Lajos” cz. regényt minden hasonczimú most megjelenő térczammunkával össze ne hasonlítsák. „Kossuth Lajos” regénye kapható Szabadkán is minden könyvkereskedésben, — egy füzet ára csak 10 krajczár.

Közgazdaság, ipar, kereskedelem.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara 1891. évi október hó 7-én (szerdán) d. u. 5 órakor saját helyiségében teljes ülést tart, a következő tárgysorozattal: A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése. Elnöki jelentések. Titkári jelentés az iroda tevékenységéről. Interpellációk és indítványok. A kereskedelemügyi miniszter ur 58175. számú leirata a kamara szolgálati és fegyelmi szabályainak jóváhagyásáról. A női kereskedelmi-tanfolyam igazgatóságának kérése a tanfolyam támogatásáért. (A közös bizottság javaslatával). A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság két átirata, melyben üzleti könyvek bélyeg-illetéke ellen beadott föllebbezésekre kíván véleményt. (A közös bizottság javaslatával). Az aradi kereskedelmi és iparkamara átirata, melyben a munkaszüneti végrehajtási rendelet módosítására vonatkozó fölterjesztésének pártolását kéri. (A közös bizottság javaslatával). A szegedi ipartestület átirata, az önálló iparosok, segédek és tanoncok viszonyainak rendezésére alkotott szabályzat fölterjesztéséért. (Az iparosztály javaslatával).

HIREK.

Csóka Sándor nem írta alá a szerződést. Levelet intézett a főjegyzőhöz, hogy a szerződés nem a tavali alapon nyugszik. Az új szerződésbe felvették ugyanis, hogy pénteken előadást tartani tilos, holott ez a tavali szerződésben nem volt, — felvették, hogyha művészvendég érkezik, akkor is hetenként 4 bérletet tartozik adni az igazgató, holott tavali csak kettő volt, — felvették, hogy a hatóság alkalmazottai részére 7 széklet követel a szerződés a 3-ik sorban, ingyen, holott tavali csak hat volt, az is a 2-od osztályu székek között. No már az igaz, hogy csuful mutatják ki egyesek foguk fehéret, hogy Csóka végleges elejtése nem sikerült. Miért ne játszó a társulat pénteken? miért legyen hetenként 4 bérlet, ha vendég van? miért követel a város ingyen hét széklet és még válogatva. Ehes már meglehetősen arc-bőr is kell. Hiszen a városi közegek nem azért kell, hogy jelen legyenek a színházban, hogy a java helyeket ingyen lefoglalják, hanem azért, hogy a rendre felügyeljenek. És nem pirulnak?

Ellenőrzési szemle tartatik f. hó 7—17-ig a „Hungaria” szálloda kerthelyiségében, hol úgy a város területén tartózkodó, mint a vidéki illetőségű szabadságot, tartalékos és póttartalékos katonák tartoznak megjelenni. A szemle naponta d. e. 8 órakor kezdődik. A szemlére fegyverrel, bottal és dobányozva menni tilos. Utó-ellenőrzési szemle november 25-én lesz.

Elhaltak szeptember hóban összesen 208-an. Ezek közül életkoruk 15-ik évét betöltötték. Sztantics Bertalanné 62. Lichtneckert János 41. Bedics Gáspárné 65. Vukovics Antal 66. Savanyu Antalné 25. Lukács Mária 51. Markovics Cecil 19. Vojnics t. János 16. Szabó Teréz 83. Kovács Károlyné 33. Virág Lajos 70. Simókovics Tamásné 30. Tamasi Károlyné 27. Nésics Simonné 57. Péics t. Antalné 75. Kopunovics B. Mihályné 60. Sztipics Istvánné 77. ifj. Katona Gergelyné 43. Ninicsevics Márkné 47. Szárics Maris 40. Szekulics Alajosné 47. Tomasics Mihály 50. özv. Futó Mihályné 76. Antunovics József 69. Pandzics Nera 18. Beslagin Cecil 20. Kovács János 28. Pertics Györgyné 21. Zámkó Borbála 22. Dulics István 60. Sztantics Jakabné 22. özv. Pertics Péterné 80. Gálfi Albertné 66. Lehon Antal 19. Elek Józsefné 81. Lendvai Mária 22. Vizi Mihályné 75. Osztrogonacz Péterné 56. Ivanics Mihály 68. Szöllösi János 65. Zvekanovics Rókus 66. Czviin Ferencz 49. Molnár Etel 15. Hajdu Péter 15. Fodor József 26. Vida Antalné 38. Vojnics t. Péterné 92. Gajer Péterné 70. Rozgonyi György 58. Mészáros Vincze 30. Szűcs János 37. Jakocsevits Viktor 15. és Horváth József 62. Béke velük.

Kórházunk ügye azt hittük véglegre van, de nincs. Az építkezés meg nem kezdhető. Hogy a város Bobula tervét fogadta el, Kiss István fővárosi építész a ki szintén pályázott — a közgyűlési határozatot megfélebbezte. Erre a ministerium ivekre menő leiratban értesíti a várost, hogy a felebbezést ugyan elutasítja, de a közgyűlési határozatot föloldja, s utasítja a törvényhatóságot, hogy hirdessen új pályázatot. Történt pedig ez az intézkedés azért, mert a többi tervek csatolva nem lévén, nem hasonlíthatók össze a felebbező építészével, a kinek tervét a ministerium helyesli. Köszönjük szépen ezt az okos leiratot, de azt látjuk belőle, hogy Kiss tervétét óhajtanák elfogadni.

Szabályrendeleteink elszórva, elfeledve, kisebb-nagyobb formában ki is nyomtatva, nyugodtak csaknem ismeretlenül. Üdvös és nagyon érezhető liány betöltő munkát végzett tehát Hevér Géza, Vojnics Félix és Hodossy László, a mikor a tanács megbízásából az érvényben álló összes városi szabályrendeleteket egybegyűjtve egy vaskos kötetben lenyomatták. A könyv „hivatalos kiadás,” kár hogy áruba is nem bocsájtják, mert a szabadkai ügyvédi karnak nem egyszer szüksége van rá.

Megörült Gál István neje Kovács Erzsébet tegnap délelőtt. A szerencsétlen asszony napok óta zavart, tegnap azonban annyira kitört a baj rajta, hogy mindent tört, szúrt, a mi keze ügyébe esett. Alig bírták megfékezni, hogy a kórházba szállíthassák.

M. Egy ilyen betű 3 hasábon át kesereg a „Magyar Allam” tegnapi számában a hetekkel ezelőtt történt Szász Károly szabadkai fogadtatása fölött, és tart leczkét a nem katolikusoknak. Szegény M. — de sokáig térte fejét agyvaságnak.

Még van a „Sándor”, de nincs se ló, se pénz. Czöndör Lajos helybéli lócsiszár maga mellé vett egy tisztességesen öltözött vidéki embert szombaton s elmentek együtt egyik lókereskedő házához, akitől tudták, hogy nincs otthon. Czöndör úgy mutatta be társát a gazda feleségének, hogy az egy ismertnevű budapesti lókereskedő megbízottja, aki lovakat szedni jött s megmutattatá az eladó lovat. Az asszony megbízott az alkusz előadásában és a lovat eladta 165 frtért hitelben s átadta a lóigazolmányát is, mert tudta, hogy az a budapesti lókereskedő, akinek részére a ló vásároltattott, többször vett náluk lovat s mindig Czöndör volt a közbenjáró. Még örült is a jó vásárnak, mert a ló nem ért meg annyit. Czöndör Lajos és társa a lovat elvezették Szádeczki Antal koresmájába s ott bekötve az istállóba, bejöttek a lókupeczek rendes összejöveteli helyére, a Farkas-féle piaci üzlet elé és ott ajánlottak egy lovat eladásra. Dungserszki Antal éppen több lovat szállított a vonatra s leírás után azt vélte, hogy az eladó ló bevág üzletébe, tehát bérkocsira ült a két pajtással s kiment Szádeczki koresmájába, hol a 165 frtért vett lovat megvette 80 frtért, el is vezette, a két eladó pedig kikocsikázott a lólevelet átírtni az új vevőre. Dungserszki a lovat azonnal vasutra tétette a többihez, a vételárt kifizette és nyugodtan ment tovább. És eddig mind nyugodtak voltak, — az eladó asszony, a két első vevő és az utolsó vevő is. A ló igazi gazdája azonban hazaérkezvén, nyugtalan lett, elment keresni a vevőket, de Czöndör Lajos és társának hült helye volt. Se ló, se pénz, se tettes. Panaszt tett rögtön a rendőrségnél, ahol annyit kideríthettek azonnal, hogy Topolyára mentek az ujmódi kupeczek s hogy az ismeretlen ember neve „Sándor”. Távirati intézkedésre „Sándor” tegnap délelőtt csendőrfedezet mellett már Szabadkára zónázott, de Czöndör neszét vette a kamerád elcsipetésének és megugrott. A ló árából „Sándor” 3 frt 43 krt tudott felmutatni.

Nincs kamgárn kabát, pedig a tél közeledik! Ezzel a panasszal lépett be tegnap a rendőrséghez Weisz Mihály. Hát hol a kabát? kérdik tőle. Nem is volt az kérem még kabát, feleli a káros, hanem csak szövet. Odaadtam Wertheimer Jakab szabónak, hogy csináljon belőle kabátot, de hogy kabát, nadrág, vagy más lett-e belőle, nem tudom, mert hát Wertheimer csak azt mondta: «keressem.» Hát most hol keressem? Erre már a rendőrségnél sem tudtak azonnal felvilágosítást adni, csak azt felelték, hogy majd Wertheimer megmondja hol keresse Weisz a kamgárn kabátot.

REGÉNYVILÁG.

Bácska könyura. (31.)

— Történelmi regény. —

Írta: Szendrey Imre.

(Folytatás.)

— Elég a beszédből Balassa uram, ismerjük Menyhért urfi hűségét, én nem kértim belőle. Reggelig a táborban maradhat, de viradatkor nem bánom, ha odább állit nehogy köztünk felejtse drága bőrét, még drágább hűségét.

— Megértettem Czibak uram! Ballassa nyomban elhagyta a fő őrtüzet és ismerőseit kereste fel a táborban.

Sok mindent hallott Balassa, de valami titokra jöhetett rá, mert még a viradatot se várta be odább állott.

Nyugtalanul aludt Iván táborában még az őrtűzek ropogását is ágyulövésnek vélte. Nem csuda hát, ha a hirtelen támadt tábori zajra nyomban talpon volt.

— Mi az, mi baj van? — kérdi sátra elé futva.

— Nincs semmi baj uram — jelenti Zubota — csak az előőrsek fogtak el valami szökevényt.

— Vezessétek nyomban elém, fáklyát hamar, mindenki gyanus nekem most.

A fogolylyal hamar ott termettek, csak hogy a nyugtalan vájdát lecsendesítsék.

— Ki vagy? — rivalg rá Iván a köpenybe burkolt fogolyra.

— Jól ismerem már te engem kegyelmes vajda, nem is vagyok én szökevény, mentésedre, jöttem én át. De mielőtt többet mondanék, bocsásd el környeződ.

Iván gyanakodva nézte végig a rejtélyes idegent s azután távozásra intett a jelen voltaknak.

— Én vagyok uram! — ugymond Balassa köpenyét ledobva — Balassa Menyhért, a Ferdinánd leghivebb embere, követje az erdélyi császárpártiaknak és...

— Hogy jutott a Czibak táborába Balassa uram? — kérdi Iván, kissé bizmatlanul megszakitva a hirhedt rókát.

— Erdélyből jövök, titkos megbízással utban vagyok Bécs felé sűrűszen. De az éjjel Czibak előőrseibe botlottam, elfogtak, urok elé vezettek, aki táborában reggelig pihenőt engedett. Serédy komától azonban olyan titkot hallottam, hogy menten átszöktem kegyelmes uram megmentésére.

És mi volna az? — kérdi Iván nyugtalanul — beszéljen kelmed szaporán.

— Kegyelmes vajda, láthatja hogy milyen veszedelemben forogtam idáig, ne kívánja tehát ingyen.

Iván egy ideig vizsla szemekkel nézte pokoli szemekkel hunyorgató Balassát, de már mindegy, a titkot meg kell tudnia minden áron.

— Hogy adja azt a titkot Balassa uram? — kérdi Iván nem minden guyn nélkül.

— Csak ezer aranyért.
— Megér annyit?
— Azt hiszem, hogy kegyelmes uram többet is megér talán.

Iván vajda, róla lévén szó, mohón kifizette az ezer aranyat furcsa kis csomója volt. Azután lázasan követelte a titkot. Balassa uram pedig átkozott nyugalommal önté bõ tarsolyájába a kis aranygarmadát, azután nyugodtan ült le egy tábori székre és egy két köhintésfután, beszélni kezdett.

— Kegyelmes vajda! — tudja-e mi történt a tordai főispán nagyapjával.

— Nem ismerem a Kemény-család krónikáját.

(Folyt. köv.)

Felolvas szerkesztő és kiadótulajdonos:
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Egy született franczia nő, ki a német nyelvben is tökéletesen jártas, nevelőnőnek ajánlkozik.
Értesítést ad a szerkesztőség.

13140/891. tkvi sz.

1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Donagyó János végrehajthatónak Horváth Gergely végrehajtást szenvedő elleni 300 frt tőkekövetelés és jkai iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék (a szabadkai kir. járásbíró) területén lévő, a szabadkai 2342. sz. tkvben Horváth Illés és Horváth Gergely nevének álló 2631. hr. számú ingatlanra 944 frt és 2639. hr. számú ingatlanra az árverést, 867 forintban ezennel megállapított kikiáltási árbau elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891 évi **december hó 1-én** délelőtti 9 órakor a szabadkai tkvi hivatalban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áru alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagyis 94 frt 40 krt és 86 forint 70 krt, vagy az 1881. évi LX. törvényec. 42-dik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bányapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szabadkán, 1891. jul. hó 13-dik napján, a kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Kis József kir. tiszéki bíró.

12763/891. tan. sz.

2—3

Tűzifa eladási hirdetmény.

A város erdőségeiben vágatott tűzifa készletek-ből 6960 köbméter (1740 öl) puha, 132 köbméter (33 öl) kemény hasábfá, 204 köbméter (51 öl) akác gómbfa, 339 rakás puha, 6 1/4 rakás kemény ágfa, 796 drb. szerszáma, 20 drb. tuskó, 1 rakás törmelék és 2 drb. törzsfa az alább kitett napokon és erdőrészekben nyilvános árverés útján készpénzfizetés mellett elfog adatni.

U. m. : Október hó 13-án : Földijárson d. e. 8 órakor 8 köbméter (2 öl) kemény hasábfá és 1/2 rakás ágfa.

Október 13-án és 14-én: Zsdrálón d. e. 9 órakor 1600 köbméter (400 öl) nyár hasábfá, 150 rakás nyár ágfa és 11 drb tuskó.

Október hó 15 és 17-én: Zsiroskuton reggel 8 órakor 1600 köbméter (400 öl) nyár hasábfá.

Október hó 20-án: Sáskalapson d. e. 8 órakor 600 köbméter (400 öl) nyár hasábfá.

Október hó 21-én: Alsó Csikerián d. e. 8 órakor 400 köbméter (100 öl) nyár hasábfá és 40 rakás nyár ágfa.

Október 22-én és 24-én: Kelebián a vasuti állomásnál reggel 8 órakor 2400 köbméter (600 öl) nyár hasábfá, 119 rakás nyárágfa, 496 drb. szerszáma, 1 rakás törmelék és 1 drb törzsfa.

Október hó 27-én: Deszkásán d. e. 8 órakor 360 köbméter (90 öl) nyár hasábfá, 30 rakás nyár ágfa, 1 drb tuskó és 1 drb törzsfa.

Október hó 28-án: Radonovácson d. e. 8 órakor 124 köbméter (31 öl) akác-hasábf, 204 köbméter (51 öl) akác gómbfa, 300 drb. szerszáma és 8 drb tuskó. Mely árverésekre a venni szándékozik meghívotnak.

Szabadkán, 1891. évi október hó 1-ső napján.

A városi tanács.

CZIGARETTAZÓK!

Aki ésszerűen cigarettázik, tudja azt, hogy a cigareta jószágánál nemcsak a dohány, hanem a papir finomsága is mérvadó. Ezért, de még egészsége érdekében is ügyeljen minden cigarettázó, hogy a használandó papir finomsága minden kételyt kizáró legyen. Teljes megnyugvással és bizalommal használható a

LES DERNIERES CARTOUCHES

BRAUNSTEIN FRÉRES

Párisi gyárából 65. Boulevard Exelmans

való cigarettapapir, melynek kitűnő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán finom, de mennyiségre nézve is mindig ugyanannyi papirt szállítson. Tapasztaljuk azonban, hogy a fogyasztók között sok levezetetlen van kitéve s vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártóik cégük nevét kinyomni, a mit pedig a tisztas gyáros mindig megtesz, nem merik. Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papirnak kezdetben teljes lapszámaikat és annak minőségét is leszállítják és kevesebb, silány papirt szállítanak. Ezekre utalván, bizvást hisszük, hogy minden értelmes cigarettázó a mi »Les derniers Cartouches« jegyű árukat fogja használni, mely évek óta bizonyult jobbnak, minden más cigarettapapirnál. Együttal figyelmeztetünk mindenkit, hogy papiro-szának czimlapján cégünk neve áll:

7—12

BRAUNSTEIN FRÉRES.

Cigarettapapirunk és hüvelyek gyári raktára Bécsben, I. Schottenring 25. szám. Valódi francia küvelyeink »Les Dernieres Cartouches« papirból minden füzeten »Braunstein Frères« cégfel-írással Budapesten minden norinbergi diszmtáru-üzletben kaphatók.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap a

„EGYETÉRTÉS”

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposasága éssokasága, rovataink változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az »Egyetértés«-t népszerűvé. Az országgyűlés tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedüli az »Egyetértés« közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az »Egyetértés« kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével s alaposaságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az »Egyetértés«-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában, annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az »Egyetértés« olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az »Egyetértés«-re, melynek előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr. 1/4 évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az »Egyetértés« kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.